# Nyaneka

El **nyaneka** (o **lunyaneca**, etc)[1] és una llengua bantu que parlen els nyanekes i els munganbwes, al sud-oest d'Angola.[2] Segons l'ethnologue, el 1996 hi havia 300.000 persones que parlaven el nyaneka, però, comptant-hi totes les variants, n'hi havia 1.200.000.[1] El seu codi ISO 639-3 és **nyk**, el seu codi del glottolog és **nyan1305**[3] i el seu codi Guthrie és **R.13**.[4]

**Nyaneka**

| | |
|---|---|
| **Altres noms** | *Lunyaneka*, *Nhaneca*, *Nhaneka*, *Olunyaneka* |
| **Tipus** | llengua i llengua viva |
| **Parlants** | |
| 1.200.000 (totes les variants, ethnologue)[1] o 959.000 (joshuaproject)[2] principalment a sud-oest d'Angola | |
| **Parlat a** | Angola |
| **Autòcton de** | Benguela, Cunene, Huíla i Namibe |
| **Classificació lingüística** | |
| Níger-Congo<br>Atlantic-Congo<br>Volta-Congo<br>Benue-Congo<br>Llengües bantoids<br>Llengües bantoids meridionals<br>Llengües bantus<br>Llengües bantus centrals<br>R<br>Llengües umbundus(R.12)<br>Nyaneka | |
| **Codis** | |
| **ISO 639-3** | nyk (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=nyk) |
| **SIL** | nyk |
| **Glottolog** | nyan1305 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/nyan1305) |
| **Ethnologue.com** | nyk (http://www.ethnologue.com/language/nyk) |
| **IETF** | nyk |

## Contingut



## Família lingüística i relació amb altres llengües

El nyaneka és una llengua bantu del grup R que forma part del subgrup de les llengües umbundus (R.11-R14). Les altres llengües del mateix subgrup són l'umbundu, el ndombe i el nkumbi.[5] Segons el glottolog, aquestes llengües formen part del grup lingüístic de les llengües herero-nkumbi-wambo, juntament amb els llengües hereros i les llengües ndongues (wambos a l'etnologue[5]).[3]

Pfouts (2003) va establir que el ndombe forma part de les llengües kavangos (branca sud-occidental del bantu).[6]

## Dialectes

Els dialectes del nyaneka són: Cilenge, Cilenge-Musa, Cipungu, Handa, Humbe, Humbi, Mwila (Huila, Muila, Olumuila), Ngambwe (Olungambwe). El nyaneka conforma un cluster lingüístic amb una sèrie de llengües pocs intel·ligibles entre elles. Aquest cluster a vegades és anomenat nyaneka-humbi. Hi ha algunes variants com el humbi i el cilenge que són poc intel·ligibles mútuament.[1]

# Etnolingüística i geolingüística

Els grups ètnics que parlen nyaneka són els nyanekes i els mungambwes.[2] Al sud-oest d'Angola hi viuen 545.000 nyanekes[7] i 414.000 mungambwes.[8] Segons ikuska.com, els 473.000 nyanekes viuen a la zona del riu Cunene.[9] Huíla és la província en la que viuen la majoria dels nyanekes.[10]

# Sociolingüística, estatus i ús de la llengua

El nyaneka és una llengua desenvolupada (EGIDS 5): gaudeix d'un ús vigorós i té literatura i una forma estàndard, tot i que no és totalment sostenible.[11] La seva escriptura, en alfabet llatí, es va desenvolupar el 2008 i es preveu que es comenci a utilitzar en l'ensenyament primari. També s'utilitza en la televisió i hi ha trossos de la Bíblia traduïts. Hi ha una actitud positiva envers el nyaneka.[1]

# Referències


1. «Nyaneka (http://www.ethnologue.com/language/nyk)». ethnologue. [Consulta: 22 gener 2015].
2. «Language: Nyaneka (http://joshuaproject.net/languages/nyk)». joshuaproject. [Consulta: 22 gener 2015].
3. «Nyaneka (http://glottolog.org/resource/languoid/id/nyan1305)». glottolog. [Consulta: 22 gener 2015].
4. Maho, Jouni Filip. «NUGL Online The online version of the New Updated Guthrie List, a referential classification of the Bantu languages (http://goto.glocalnet.net/mahopapers/nuglonline.pdf)». Guthrie. [Consulta: 22 gener 2015].
5. «R (http://www.ethnologue.com/subgroups/r)». ethnologue. [Consulta: 22 gener 2015].
6. Nurse&Phillipson. *The bantu languages*, 2003.
7. «Nyaneka in Angola (http://joshuaproject.net/people_groups/14084/AO#geography)» (en anglès). joshuaproject. [Consulta: 21 gener 2015].
8. «Mungambwe in Angola (http://joshuaproject.net/people_groups/13874/AO#geography)» (en anglès). joshuaproject. [Consulta: 21 gener 2015].
9. «NYANEKA - HUMBI (ÑANECA) (http://www.ikuska.com/Africa/Etnologia/Pueblos/Nyaneka/)» (en castellà). ikuska.com. [Consulta: 21 gener 2015].
10. «Angola - Mapa lingüístic (http://www.ethnologue.com/map/AO)». ethnologue. [Consulta: 21 gener 2015].
11. «Nyaneka in the Language Cloud (http://www.ethnologue.com/cloud/nyk)» (en anglès). ethnologue. [Consulta: 21 gener 2015].